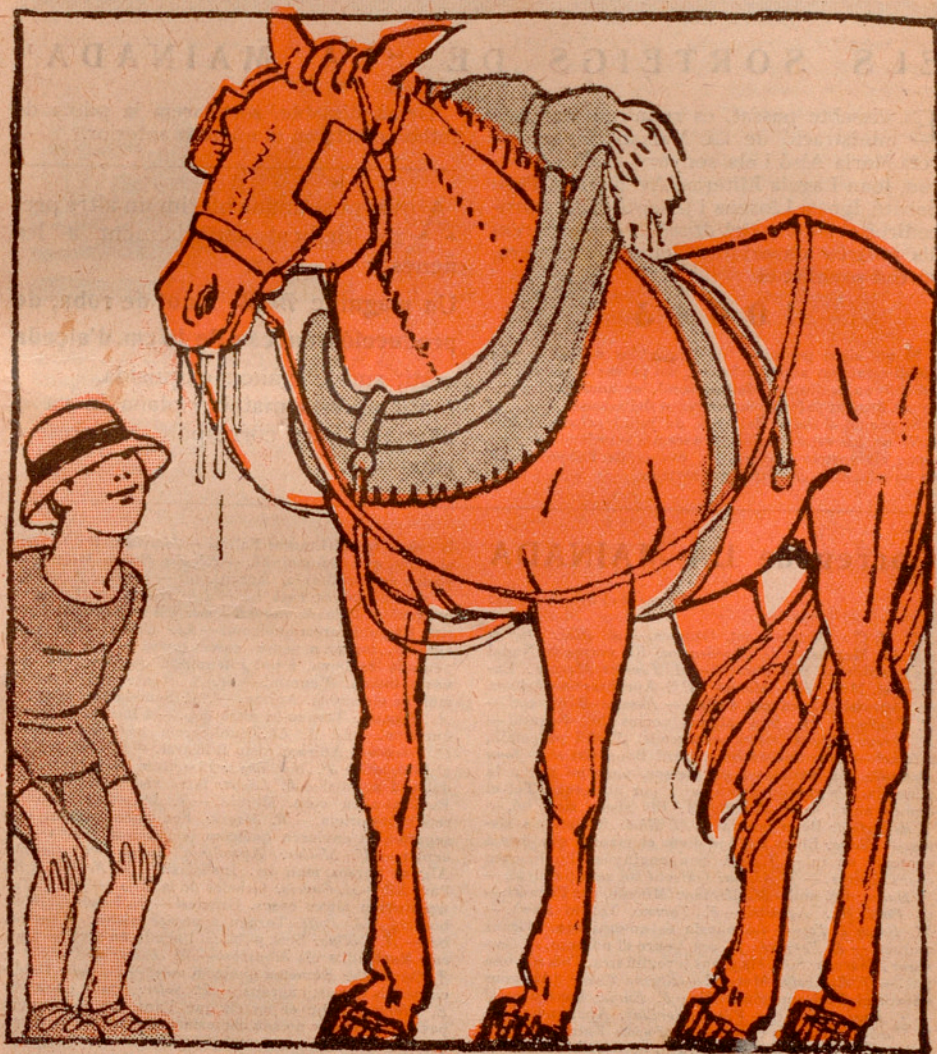

LA MAINADA

— Ela! Ela! Tan gran i li cau la bava.

apa

Un número: 0'15 cèntims · Subscripció per mitja anyada: 3'75 pessetes · Surt els divendres
Redacció i Administració: Carrer de Vich, 16 · Telèfon G. 1471 · BARCELONA

Subsucursal per a subscripcions i correspondència: QUIOSC DEL LICEU · Rambla del Centre

ELS SORTEIGS DE "LA MAINADA"

El dissabte passat, es reuniren en l'Administració de LA MAINADA la senyoreta Maria Alsó i els senyors Lluís Gavarro, Joan Lagua Lliteras, Avelí Artís, Pere Sabaté, Ignasi Llorens i Josep Agulló, i procediren al sorteig del *Manelic*, que oferirem als nostres afavoridors del segon número, sortint premiat el

1 0 0 4 3

El qui sigui posseïdor de l'exemplar del n.º 2 que dugui estampat aquest número, pot passar a recollir el *Manelic* en la nostra Administració, el qual li serà entregat firmant prèviament un rebut del mateix.

Si per tot el dia 25 del mes de juliol pròxim el *Manelic* no ha estat recollit, tornarem a sortejar-lo de nou entre els nostres afavoridors, demés de l'objecte que en aquella data correspongui sortejar.

Demà, dissabte, sortejarem la pilota de futbol, oferta en el número anterior.

AQUESTA setmana oferim un altre premi mi dedicat especialment a les nenes:

Un magnífic BOB, ninot de roba, de producció francesa, de 46 cm. d'alçada vestit amb elegància exquisida.

En aquesta mateixa plana hi va el número que correspon al present exemplar.

Correu de LA MAINADA

(Tancat el dijous dia 23)

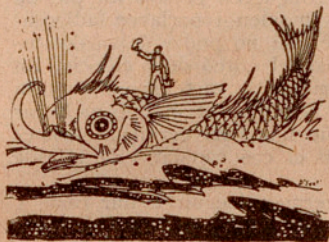
¶ *H. C.*: Acceptat tot. Gràcies. — *A. Fiol*: Dic el mateix. Mercès. — *D. Casademont*: Els versos de Nadal els guardarem. Són bonics! — *A. Torrats Mayola*: Enviu, sí. Molt bé! — *Munné & C.*: Aprofitarem quelcom de vostra simpàtica raó social. — *Nester*: Bonic tot! — *R. Molinas*: Hi han alguns versos bé. Seguiu! — *E. Serra*: Alguns xistos estupends. ¡El del pa català, infecte! — *Lau*: Sou un benemèrit! Bons xistos! — *Joaquim Pastallé*: Són deliciosos els versos, però no per a la mainada. Els guardo per a mi i per als grans. Tot el demés anirà. — *J. Bas Bofill*: Els xistos molt bé. — *J. de Lafont*: Bella poesia! — *M. Riús*: Aniran els xistos. — *Victor*: El teu tiet i jo diem el mateix: que estem contents de tu! — *J. Solé*: Sou enginyós. Publicarem coses vostres. — *J. Alsina*: Gairebé tot serà publicat. — *J. Barca*: Bé, no! — *M. Mirabet*: Mercès, per l'acudit. — *C. Paré W.*: Agraïts! — *F. Torres*: Tot hi anirà. — *M. Bosch i Tovar*: La poesia és entenedora. ¡Grans mercès! — *R. Farreró*: Ja pot veure el número. — *Germans Albareda*: Sou els grans jeroglífics. Tots són ben fets. — *J. Esayola*: Mercès! — *Regina Cotal*: ¡Als peus de vostre! Però que molt bé! — *F. Enric*: Enviu més! — *J. Parés*: Avant! — *Vicents Soriano*: Apa, envia'l. — *J. Vachet*: Feu més coses! — *P. Pujol*: Entreu en torn. Gràcies! — *Ll. Jordà*: Es conegut, però està bé. Anirà. — *J. Barrueta*: Anirà l'acròstic. — *A. Sánchez*: Ben trobat tot! — *J. Martí*: Mercès per l'enviament. ¡Es bonica

la cançó trista! I també l'altra. — *Martini*: Publicarem el ninot, que està molt bé. — *Els dos Fattys*: Molt de ço vostre és aprofitable. Agraïts, oi? — *Quelus*: Acceptat! — *A. Claramunt*: Està bé! — *Dos bromistes*: ¡Entra en compte! — *Trescolli, Torres, Pons*: Els tres sou ben eixerts. Us publicarem quelcom! — *Ll. Gibert*: ¡Així m'ha agradat, tornar a veure coses teves! — *Juli Ver*: La pensada és bona, i pot intentar-se quelcom del que vostè indica. Veurem! — *M. S. Bayls*: Ens semblen molt bé els ninots. Aniran. — *Sol*: Sembla de mestre! — *A. Muntané*: Torneu-hi altre cop. — *Vila*: Aprofitarem quelcom. — *Ll. S. Ll.*: Publicarem ço que envia. — *C. Vilanova*: Anirà el xisto il·lustrat. — *P. Coll*: Va tot al jardinet! — *P. Matalonga*: Inserirem la innocent rondalla. I agraïts! — *F. Llobet*: Bons xistos! — *Teresa F.*: Envii'ns altra cosa. Mercès! — *J. Miralles*: Aprofitarem la historieta. — *R. Magre*: Feu altres versos, que segurament enviareu quelcom bonic. — *A. Sacha*: Acceptat. — *V. Mollar*: Aprofitem dibuix. — *C. Garcia*: Alguns versos, molt bé. Insisteixi. — *J. Fontseca*: Bé l'acudit! — *A. Garcia*: Gràcies de la tarja. — *J. i T. Tuset*: Enviu altres coses. Gràcies! — *J. Vilanova*: Molt bonic! — *Ll. Polls*: Torneu a enviar xistos. El versos, bé. — *A. Codina*: Serà publicat l'acudit en vers. — *Quicus*: Esplèndits els dibuixos! — *E. Tosas*: Hi anirà! — *J. Carratalà*: Remeteu quelcom més! — *C. Geis*: Publicarem els versos; i agraïts! — *P. Soler*: Anirà quelcom. — *E. Morgui*: Dic el mateix que l'anterior. — Tingueu paciència els que no sou contestats encara. Considerem que tenim rebuts uns quants centenars de cartes. I... ja enllestirem, de mica en mica.

EL GUIA JOAN

REPAREU bé, lectors estimadíssims, en aquest peixàs fantàstic que ha dibuixat Joan D'Ivori. Al primer cop d'ull, sembla un animaló fabulós, un d'aquells monstres que sortien als contes de ninfes i de sirenes, i que feien, dintre el mar, el mateix paper de malastrucs que

els dracs representaven en els boscos, contra les nostres padrines les bones fades...

Aquest peixàs ha vingut ex-

pressament al port de Barcelona per a una missió que li havíem d'encomanar nosaltres. Imagineu-vos! L'oncle de LA MAINADA havia de sortir cap a Mallorca, la illa d'or, on l'esperaven tots els noies i noietes d'aquella terra encisadora. L'oncle de LA MAINADA és el nostre bon Administrador, que posa tots els seus cinc sentits per a fer una bella propaganda del setmanari. ¿No el coneixeu, oi, a l'oncle Alemany? Bé, doncs, ja anireu sabent quina honestíssima persona és, i quin galant senyoràs, amant i devot de la mainada. Ja es coneix una mica en els sorteigs!

El peixàs ja se l'ha emportat! Us direm totes les noves agradables que ens cont... És clar que no va tan incòmode com

sembla en el dibuix, mentre l'animaló marí bufa i treu brolladors d'aigua pels narius. Se'n anà dintre d'un bonic cambró de navili modern, que feia goig, d'allò més, com una petita caseta de nines... Però els dibuixants com D'Ivori tenen una meravellosa fantasia, veritat?

DIUMENGE prop vinent, al Parc de Barcelona, se celebrarà la «Festa d'infants i de flors», que és la festa dels nois barcelonins, la festa de les festes per a un setmanari com el nostre, que fins porta de títol LA MAINADA. Es fa a profit de la «Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana», i això sol fóra prou perquè ningú no hi manqués.

Demés, són tan valuosos els elements amb que compten els organitzadors i són tan hàbils i de tanta influència en tota la societat de Barcelona els que formen la Comissió Directora, que no dubtem del resultat esplendorós de la festa.

No hi ha de faltar, doncs, el concurs de cap noi... Diumenge prop vinent hem de trobar-nos tots plegats, en bell aplec de germanor. ¡Es divertiran bona cosa, els petits; i els acompanyaran, segurament, els grans!

ESTEM segurs que aquest any els organitzadors donaran una bella tarda de goig i de delícia a tots els nens i nenes barcelonins. Són gent que, ultra la seva alta intel·ligència i cultura, tenen gran amor a la mainada; i ja sabeu que no hi ha cosa tan enginyosa, a la terra, com l'amor.

Pels programes es podrà veure el detall de la festa. El conjunt deixarà grat record.

Cal anar amb un esperit ben galant, disposat a ésser agradable a tots els companys; a fer-los platxerosa i gojosa la festa. No hi ha d'haver baralles, que són pròpies de petits mal educats; ni paraules que semblin grolleres. Aquesta és la disposició amb que hi hem d'anar els de LA MAINADA.

NOSALTRES, els qui fem LA MAINADA, hi anem a la «Festa d'infants i de flors» amb el cor ple d'il·lusió. Preparem algunes sorpreses que han d'agradar molt als nois. No les diem, perquè ja no foren sorpreses.

A reveure, i que ningú no hi mañqui.

EL GUIA JOAN

ELS TRES SAVIS I EL LLEST

(CONTE INDIA)

UNA vegada hi havia quatre minyons de noble naixença; quatre minyons que s'estimaven en tanta de manera que sempre anaven plegats. Eren pobres, però vingué un dia que, asseguts vora el foc, van pendre el determini d'anar-se'n a un Imperi que hi havia més enllà de la seva terra; un Imperi molt ric i de molta nomenada, perquè anomenada i riquesa era el que ells desitjaven, i llur terra nadiua era modesta i, com diu la dita, d'on no n'hi ha no en pot rajar.

Tres d'aquests germans havien passat dies i nits, anyades i més anyades, consumint-se en l'estudi de totes les ciències, i sabien llegir el que deien els estels, i els plecs de l'aigua que corre, i l'oratjol que es mou entre les fulles, i sabien els encants per trasmutar una gota de rosada en un diamant i l'irisada escuma de la mar en perles, i les vilordes del bosc en tiges d'or.

Se'n anaren, doncs, sense embalum de robes, ni sarró de queviures, ni bossa de diners, ni arma al cinyell, ni bastó a la mà; perquè els tres savis deien que la ciència era totes aquestes coses. El més petit dels quatre germans, no n'era pas, de savi; no tenia més que la vivor; però aquest deia que totes aquelles coses prou eren bones d'aconseguir en qualsevol atzar si hom tenia les potències deixondides.

Camina que caminaràs, un dels germans savis va dir:

— Ben mirat, no hi haurà justícia a la fi de nostre viatge. Nosaltres ens hem consumit de dies i de nits, anyades i més anyades, en l'estudi de totes les coses, i serà just, doncs, que siguem afavorits dels reis i dels pobles. Però vet aquí que el nostre germà petit viurà ufanosament sense haver tingut cap treball ni haver passat l'angúnia de la ciència.

Un altre dels germans savis va dir:

— Jo em penso, tanmateix, que ell serà causa de riota, i podrà, fins i tot, fer perillar nostres encimbellaments. Potser fóra millor que se'n tornés a casa, i li donéssim tot el parament i els conreus.

Però l'altre germà savi, el gran, va dir:

— En cap manera! Permetem-li de tenir part en nostres belles avinenteses, perquè ell és nostre germà benivolgut, i era el més estimat i amoixat pels nostres pares, i potser li trobarem algun estar que li convingui, sense que ens avergonyeixi gaire.

Ja era tard, i van ajeure's sota un arbre. El tres savis tingueren el son tot ple de somnis, i es movien i parlaven fadigosa-ment, perquè mai no podia deixar-los totalment en pau el corcò de la ciència. En canvi, el germà petit va tenir un son com una seda, i a l'endemà al matí es va llevar com un home nou. Els germans savis es llevaren amb el cos capolat i la mirada mística.

Els tres germans seguiren llur camí i, tot travessant un bosc, van veure els ossos d'un lleó que jeien en el camí.

Feia qui sap el temps que aquells ossos eren abandonats en aquell indret. Eren d'allò més blancs, com la llet acabada de muntir; eren d'allò més durs, com la pedra foguera. Això ho feia que havien estat assecats i emblanquits per les soleiades.

Aleshores, el germà savi que primer havia parlat de la ignorància del germà petit, va riure per sota el nas i va dir a sos germans set-ciències:

— Ensenyem a nostre germà petit les coses que pot fer la ciència; burlem-nos de la seva manca d'assabentaments torrant la vida a aquests ossos, amb els quals podem bastir un nou lleó. Amb unes quantes paraules màgiques, jo puc comandar a aquestes deixalles que s'apleguin, fent l'ossera tota completa.

I va afegir:

— Ossos, alceu-vos,
agermaneuvos;
per la terra, l'aigua i el foc,
cadascú es posarà en son lloc.

I quan ell hagué pronunciat les paraules màgiques, els ossos començaren de moure's, i es posaren l'un damunt l'altre, fins que s'aixecà tota completa a davant d'ells l'ossera del lleó.

— Jo — va dir un altre dels dos germans, — en virtut d'uniques paraules que miraclegen, puc cobrir els ossos de tendrums, cadascú en l'indret escaient, i refer els mus-

cles, i envermellir-los de sang, i crear els humors, i les venes, i el moll, i les entranyes i la pell!

I va afegir:

— Pel fred i l'escalf, la nit i la llum
que munti per l'os el tendrum
i el muscle renaixi potent,
i la sang el faci rogent;
i com al temps vell
bateguin, de vida sonors,
les venes, el moll, les humors,
l'entranya i la pell!

I en haver dit aquelles paraules miraclejadores, la còrpora del lleó, gegantina, armada d'urpasses i coronada d'una bella crinera, aparegué a llur davant.

— Doncs jo — va dir l'altre germà savi, que era el més gran de tots — amb una sola síl·laba d'embruixament puc obrir-li els ulls i donar-li embranzida, de manera que el lleó pugui tresscar, i ésser un lleó com els altres de la selva! I ja el sentireu com braola.

Però abans que ell pogués pronunciar la síl·laba d'embruixament, el germà petit, que no sabia res de la ciència, tot amatent, posà la mà damunt la boca de son germà gran i cridà:

— Atura't! ; No la diguessis pas, aquesta paraula!... Perquè això que veiem al davant nostre és un lleó, un lleó gegantí, i si

li bades els ulls i li dones embranzida ens engolirà com si fóssim anyells.

Poc cabal en feren els altres. En sentir llur germà petit, trencaren el riure, i començaren d'escarnir la seva por, i de dir:

— Cal ben bé que te'n tornis a casa, ximple! Què saps tu de la ciència!

Però ell va respondre:

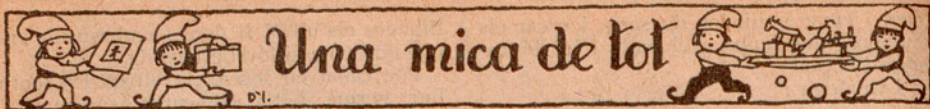
— Vosaltres fareu allò que us plaurà, però jo amb això de la ciència no m'hi entenc, i no tinc més remei que la vivor. Resusciteu el lleó, però deixeu-me una estona abans perquè em pugui enfilar a dalt d'un arbre ben alt.

I ells se'l miraren amb menyspreu i hi consentiren. Però tot just acabava el germà petit d'arribar al cim de l'arbre, que la síl·laba màgica fou dita, tan a cau d'orella del lleó, que ell no la pogué sentir, i el lleó començà d'estirar-se, i d'obrir sos ullassos grocs i la seva gola paorosa. I va fer un bruel que va esgarriar tots els arbres de la boscúria. I tirant-se damunt dels tres germans savis, va engolir-se'ls a tots, perquè el mal no és mai agraït envers aquells que l'han portat al món.

Quan el lleó, tot brandant la cua i satisfet, se'n va haver anat, el minyó més petit, que no sabia res de la ciència, i que no tenia més patrimoni que la vivor, davallà de l'arbre i tornà a casa seva.

JOSEP CARNER

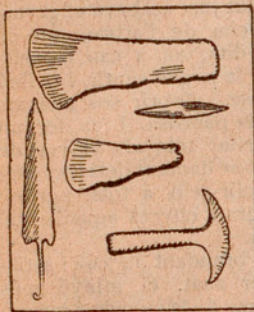
LA INVENCIO DEL COURE

SEGONS conta la llegenda, el coure, un dels metalls més útils, fou descobert per Cinines, un bon home de la illa de Xipre. Això, naturalment, és una mica fantàstic, perquè llavors no hi havia costum d'escriure històries ni els homes pensaven en deixar documents que acred-

ditessin el que feien. Parlem de molts de segles abans de Jesucrist.

Altres tradicions atribueixen la troballa del coure a un príncep dit Ionos, fill del rei de Tesàlia.

En la antiguitat, el coure va tenir una importància màxima.

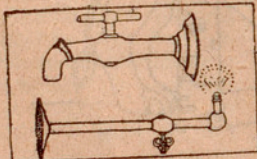

Una de les edats del món es diu l'edat del coure. Tots els objectes, cines, armes, utensilis, penjolls d'ornament personal, vasos, gerros; tot es feia de coure. Una curiositat que volem recordar perquè és vegi fins on ha arribat la superstició d'alguns homes, és aquesta: els habitants d'Esparta creien que aquest metall tenia la virtut d'allunyar els esperits impurs, i per això tustaven les calderes i feien soroll quan moria algun dels seus reis.

* * *

El nom actual del coure, en la major part dels idiomes té relació amb el de la illa de Xipre, on va ésser descobert, segons la llegenda.

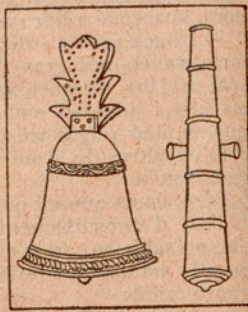
El coure nadiu es troba en formes cristal·lines, de sistema regular; les més freqüents són els exàedres, octàedres, rombòedres, unes vegades isolats i altres en belles combinacions. És un metall molt dúctil i maleable. En el Llac Superior, allà al país extraordinari de l'Amèrica del Nord, el coure està barrejat amb l'argent, i es treu

de mines en quantitats molt considerables.

Tan dolç com és de treballar, és dur i brillant; i serveix de conductor admirable per a l'electricitat.

Per ço té una gran varietat d'aplicacions. En les indústries elèctriques és molt usat en forma de cintes, de planxes, de cables. Els fils dels tramvies gairebé tots són de coure. També és preparat amb diferents aleacions i mescles, per a recobrir altres metalls i obtenir compostos de diverses aplicacions. El llautó, el bronze i altres consemblants, a base del coure, serveixen per a fondre campanes de bell so i canons de potència indescriptible. La moneda divi-

sionària de moltes nacions d'Europa, d'Amèrica, d'Àsia i d'Oceania és de coure. Les monedes petites de níquel, que començaven a posar-se en circulació abans de la guerra europea, sols corren en uns quants països. La majoria les tenen de coure.

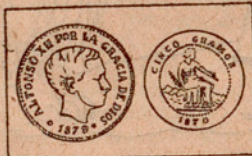
El bronze és un resultat de l'aleació del coure amb l'estany, bo i contenint accidentalment alguns quantitats d'altres metalls com ara el zinc i el plom.

El llautó, tan corrent en mil objectes d'ús domèstic, resulta de l'aleació del coure amb el zinc.

* * *

Cal anar amb compte quan es fan servir utensilis, sobre tot de cuina, que siguin d'aquests metalls.

El coure és atacat amb l'aire humit. I el verdet que es fa, per la combinació del oxigen i l'àcid carbònic de l'atmosfera és perillosíssim. Resulta un dels verins més actius i d'efectes més espaiadors. Ara, a l'estiu, convé vigilar sempre les geladores, on es fan les orxates i els granisats.

FULLS DE LA HISTÒRIA DE CATALUNYA

JOAN FIVELLER I EL VECTIGAL

El dia 3 de juny de l'any 1844, van ésser col·locades a un i altre costat de la porta principal de la Casa de la Ciutat de Barcelona dues grans estàtues de marbre. A mà esquerra, entrant, la d'En Jaume I el Conqueridor, i a mà dreta la d'En Joan Fiveller. Assistiren a la festa les reines d'Espanya Dona Cristina i Dona Isabel i la infanta Maria Lluïsa Ferranda...

Des d'aquell dia, la figura d'En Fiveller, prou coneguda ja dels historiadors i cronistes, fou popular. Fins aquells catalans que ignoren la història de Catalunya, saben que el Fiveller de l'estàtua de Casa la Ciutat va ésser un conseller de la lliure Barcelona antiga, que va presentar-se al rei per a exigir-li, en nom dels consellers i del Consell de Cent, que pagués, com l'últim veí o passavolant, el vectigal de les viandes, que els seus criats s'havien negat a pagar al mercat.

En aqueix cèlebre i popular fet històric, com en tants d'altres, la fantasia ha tapat la veritat. Històries i cròniques velles i noves n'han donat una relació novel·lesca. I com que, generalment, la novel·la és externament més bonica i fa més efecte que la veritat històrica, la gent es deixa seduir per les novel·leries. Però nosaltres, en les presents notes d'història catalana, ens posarem sempre al costat de la veritat, fins allí on aquesta sigui coneguda. La veritat, per ésser tal, és més formosa que totes les mentideres fantasies. Explicarem, doncs, la gesta d'En Joan Fiveller, prescindint de la part fantàstica, i conformant-nos als documents i als més fidedignes testimoniatges.

El rei Ferran I, el d'Antequera (aquell mateix que usurpà la corona al dissortat comte d'Urgell), acostumat com estava a les lleis castellanes, no veia de bon ull els privilegis i usos de la terra catalana, molts dels quals considerava humiliants per a la majestat reial. Concebé el projecte d'anul·lar o restringir les llibertats de Catalunya i de Barcelona. I va voler començar per coses petites, o que ell es creia que ho eren, com el fer pagar al monarca i a la casa reial els vectigals o impostos de la ciutat.

Trobant-se Ferran I a Barcelona, a darrers del mes de febrer de l'any 1416, els

seus criats no volgueren pagar el vectigal sobre el peix (no sobre la carn, com erradament s'ha cregut durant molt de temps), al·legant que la casa del rei no havia de pagar impostos. Aquesta actitud promogué un gros descontent en el poble de Barcelona, que hi veia una ofensa als drets i a l'autoritat del municipi.

Els cobradors de l'impost es queixaren als consellers. I aquests, aprofitant l'ocasió d'anar a visitar el rei per a donar-li la benvinguda, li parlaren del conflicte que els seus criats havien provocat. En Ferran els contestà que «sos criats o compradors havien obrat bé, que ell els ho havia manat i que ni el rei ni la reina tenien de pagar impostos de cap mena».

Davant d'aquesta resposta, els consellers convocaren el Consell de Prohoms, per a tractar del conflicte. Acabada la junta, els consellers anaren al Palau reial, per a insistir en el pagament de l'impost. En Ferran no els volgué rebre. Al Palau els digueren que el rei no podia rebre'ls ni aquella nit, ni el dia següent, fins que hagués dinat, que seria a les tres de la tarda. Reunit l'endemà el Consell de Cent, i sens dubte ofès pel tracte despectiu de què els consellers havien estat objecte, acordà, en termes enèrgics, que el rei, la reina, llurs fills i altres persones havien de pagar el vectigal, com tothom, i que aquells que no ho volguessin fer, llevat del rei, de la reina i llurs fills, fossin tractats com enemics de la ciutat (29 febrer 1416).

En Fiveller fou l'encarregat de comunicar al rei l'acord del Consell de Cent. ¿Perquè no hi anà el conseller en cap, que era En Marc Turell? La majoria dels historiadors diuen que En Turell estava malalt, o que féu veure que ho estava, per por d'anar a trobar al monarca portant-li l'audaç determini del Consell de Cent. Però també és possible que fos escollit En Fiveller per les seves relacions d'amistat personal amb Ferran I. D'altra part, sembla que el rei havia decidit de no rebre a ningú que no fos En Joan Fiveller.

Es novel·la tot allò que En Fiveller, convençut que es jugava la vida, anà abans a casa seva a acomiadar-se de sa muller i de sos fills, i que féu testament i es confessà i combregà. També ho és allò altre que es posà la gramalla de dol, i que s'encaminà al Pa-

lau precedit d'un verguer o porrer i seguit d'un patge i dotze escuders, tots igualment endolats. No n'hi havia per tant.

— Qui sou? — diu que li preguntaren al Palau quan demanà per veure al rei.

— Un conseller de Barcelona — respongué.

Li digueren que només hi havia ordre de deixar entrar a En Joan Fiveller. Però aquest, per tres vegades, féu la mateixa resposta:

Sóc un conseller de Barcelona.

Per fi, el rei, quan li fou tramesa la tercera resposta, digué:

— Que entri el conseller de Barcelona, puix que amb la seva tossuderia demostra que és En Fiveller.

Aquest entrà a la cambra reial. ¿Parlà severament al rei, o bé li parlà amb to d'amistat i de súplica? El més probable és que En Fiveller no es mostrés ni molt sorrut, ni molt amanyagador.

Els nobles catalans que voltaven a En Ferran li aconsellaren que pagués l'impost. Cedí el rei, però declarant que ho feia de mala gana. En Joan Fiveller sorà del Palau després d'haver fet triomfar el GRET de la ciutat damunt l'orgull del monarca. I el vice-canceller reial En Bernat de Gualtes pagà fins a l'última moneda el vectigal del peix.

A. ROVIRA I VIRGILI

— Renoi! Quin caramel més dolç! Estic molt content d'haver-lo comprat! I això que per a donar-me els cinc cèntims que em costa, la mare m'ha fet treballar com un negre!

NOTES CURIOSES I INTERESSANTS

ANGLATERRA ha tingut el primer ferrocarril del món i els Estats Units d'Amèrica el segon. El primer que es va inaugurar a Espanya fou el de Barcelona a Mataró, l'any 1848.

— Els rellotges de butxaca s'inventaren l'any 1500.

— Es coneixen mil classes de bolets, la major part verinosos.

— La pega blanca alivia els dolors reumàtics.

— La xocolata va començar a usar-se a Europa al segle XVII.

— L'aiguardent, l'essència de trementina, l'aigua de Colònia i el suc de llimona, treuen les taques de reina, pega, cera i esvelma.

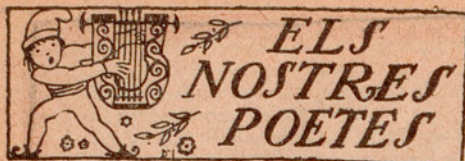
— La calç viva és un bon desinfectant.

— El verdet és una de les metzines més terribles.

— Segons els botànics, les espècies vegetals passen de 400.000.

— El periòdic més antic del món és *La Gaceta de Pequín* (Xina), que es diu va ésser fundat l'any 1020.

Recopilat per ANTOLÍ TARRATS MAYOLA

(Els «novells», col·laboradors de LA MAINADA)

MATINADA

*Romp el cant d'un gall — de veu rogallada
que s'ou de per tot — dintre la masia:
és l'herald joïós — qui anuncia el dia
que veu despuntar — sobre la collada.*

*La boira de baix — de la gran clotada
l'aire del matí — lentment la destria...
El vailet del mas — obre l'establia
i diu a grans crits: — Alça, l'eugassada,
que anirem avall — dret a la riera,
que l'herba frescal — sabeu que us espera.*

*Baixen pel camí — de l'herba florida
i el vailet se sent — son ànima ungida:
que l'encisa el dring — mandrós de l'esquella
i l'esborrar's lent — de l'última estrella.*

ISIDRE MOLAS

EL VENT

*Amb xiscle estrident
passa, raude, el vent;
tot ho va voltant,
tot ho va tombant.*

*I fa un fort xiulet
com pastor - vailet,
cridant el seu gos
quan el sol s'ha fos.*

*Sense nord ni guia
va passant el dia
pel bosc i el carré;
i fosca nit ve...*

*Passa esperitat,
passa esbojarrat,
escampant greus mals
per plans i vinyals.
¡ Al dia que ve
tot s'és fet malbé.*

LLUÍS POLLÍ I VILAR

VIDA INFANTÍVOLA

A la meua nevodeta Maria

*Tota bufona i petitetà,
trobant el món blanc i formós,
jugues alegre amb la fireta
i els ninotets de cabell ros.*

*Els que som grans mirem amb joia
— mig anyorança, mig plaer —
com fas la colla galindoia
amb la mainada del carrer.*

*Ara, en una olla xicarrona,
fas les sopetes per dinar;
ara tu, amb greu posat de dona,
vas al safrete, vas a comprar,*

*o bé vigiles la filleta
que no es desperti pas plorant:
(una impassible ninoteta
que cuides tu, plena d'encant,*

*i que, per gràcia que en tu alena
de fantasia i d'il·lusió,
pren tot el viure d'una nena,
té tots els dons de l'expressió).*

*De l'actuar de nostra vida
en feu escena bo i jugant,
amb la ficció tota entenedra
per vostres ànimes d'infant.*

*Oh, subtilese delicades,
oh, flors de sensibilitat.
en altre temps atresorades
per nostre esprit, ara gastat:*

*Una lliçó, la més pregona,
rebem de vostra petitor,
que inassolible anhel ens dóna
d'emmirallà'ns sense rubor*

*en vostres ulls tranquils, sens ciència,
pregons i blaus tant com l'espai,
i en quals abims ni la innocència
ni la tendresa es fonen mai...*

MIQUEL BOSCH I JOVER

EL NOSTRE FULLETÍ

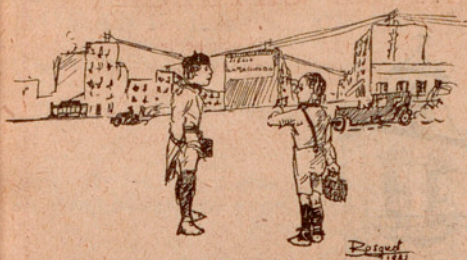
de la interes-
sant novel·la

En Nap Buf, detectiu

Junt amb aquest número repartim als nos-
tres llegidors el quart plec de 16 pàgines

original d'En JOAN
LAGUIA LLITERAS

ELS COL·LABORADORS ESPONTANIS

— Veus allò que corre?... Doncs és una màquina d'anar en cotxe.

MIREU COM DONEU ELS CONSELLS!

En un poblet proper a una ciutat hi vivien una mare i un fill que, de naixença, no tenia el cervell prou equilibrat.

Eren pobres, i la única riquesa que tenien era una gerra de dolça mel que les abelles els havien fet.

La mare un dia digué a son fill: — Demà a ciutat hi ha fira. Vés-hi i ven aquesta gerra de mel a la persona que enraoni menys.

El fill se'n anà a fira, i en arribar-hi posà a la vista de la gent la gerra que duia per a vendre.

Foren molts els qui s'acostaren per a preguntar-li el preu a què oferia la mercade-

ria, mes com que enraonaven molt, ell, atent-se als consells de la mare, no els la volgué vendre.

Mestrestant, les mosques s'apoderaren de la gerra, i ell, que vegé com anaven buidant-la sense dir una paraula, les deixà fer.

Amb la gerra buida se'n entornà a casa seva, i quan sa mare vegé que no li duia ni diners ni mel, no en volgueu més de crits ni

— Digues en què s'assembla aquell senyor del rengle tercer, amb el Llobregat.

— ...?

— En que hi-ha riu!

— Un bitllet de tercera.

— On aneu?

— Què n'heu de fer?

— És que si no m'ho dieu, no us el puc vendre.

— Ah, essent així!... Vaig al casori del meu fill gran.

de renys! El noi liró llavors es donà compte de la niciesa que havia feta, i anà a contar-ho a l'alcalde.

Aquest, per a treure-se'l del davant, li va dir:

— A la primera mosca que vegis, pega-li un bon cop de vara!

El noi, sobtadament, alçà el bastó i el deixà caure damunt el cap de l'alcalde, qui caigué a terra...

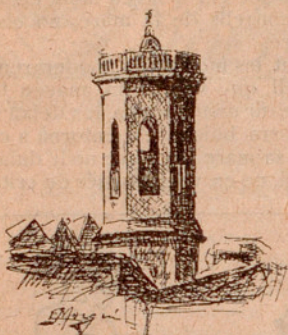
I és que el noi de la mel havia vist en el front del batlle una mosca que s'hi pas-sejava.

A. SALA

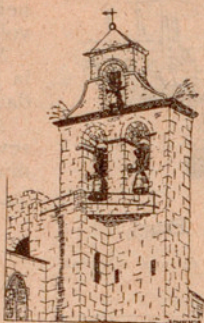
I Concurs de LA MAINADA

ELS CAMPANARS DE CATALUNYA

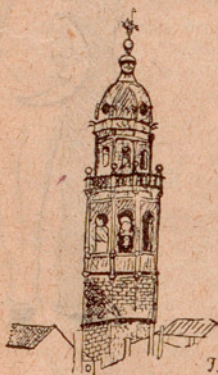
(Vegin-se les condicions assenyalades per a poder optar en aquest Concurs, en els números anteriors de LA MAINADA).

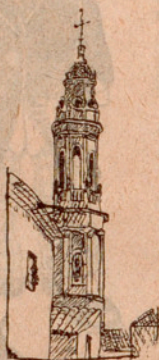
7. Sant Felin, de Sabadell
(E. MORGUÍ)

8. Santa Anna, de Barcelona
(V. FABREGAT M.)

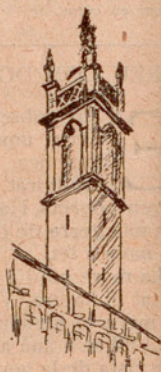
9. Sant Antoni, de Vilanova i Geltrú
(J. SOLÉ)

10. Sant Miquel, d'Alforja
(SAROBÉ)

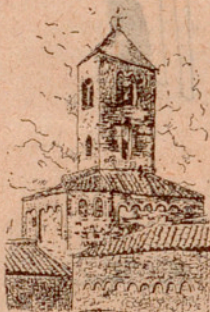
11. «Campanar de Reus» (Sant Pere)
(JAUME GINER)

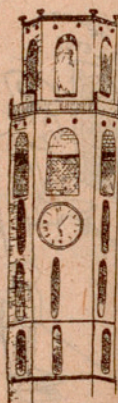
12. Generalitat de Catalunya
(ARTUR PUIG)

13. Església de Tabèrnoles
(F. SALUT)

14. Sant Miquel, de Terrassa
(ANFÓS FERRÉ)

15. Església de Bellpuig
(JAUME SANFELIU)

SEGON CONCURS DE LA MAINADA

¿QUINA OBRA BONA HAS FET DURANT LA SETMANA?

(Vegin-se les condicions en els números anteriors)

15. No he fet enfadar a la mama.

ANTON AGUSTÍ
(7 anys)

16. He fet llegir a nois petits de l'escola de «Sang Nova», que és on vaig.

PERE MORELL FOLCH
(11 anys)

17. Em penso, Guia Joan, que l'obra més bona ha estat la d'haver comprat LA MAINADA amb els cèntims de berenar.

JOSEP SANTAMARIA

18. No he fet enfadar en tota la setmana als meus pares, ni al mestre, ni a ningú.

Agramunt PERE BARLABÉ CARULLA

19. Venia de comprar-me berenar i tenia força gana, quan trobí un noieta captaire, tot estripat, que em demanà pa, i jo, tot compadescut, li doní el berenar.

M. MARIMON

20. El divendres passat, anant pel passeig, caigué un pobre home que anava amb crosses. Vaig córrer com un llamp i el vaig ajudar a alçar-se.

JORDI MONT

21. Uns nois martiritzaven un pobre ocellet que havien fet caure del niu, i jo, en veure-ho, vaig anar-hi, deslliurant-lo de les seves mans.

MARCIAL BADIA

22. No he fet enfadar als pares en tota la setmana, els quals per premi m'han deixat comprar LA MAINADA.

FRANCISCO FOC

23. Vaig donar la llibertat a un ocell engabiati.

Navàs JOANET IGLESIAS BOSCH

24. He donat una gran alegria a la meua àvia, que resideix a Menorca, escrivint-li una llarga carta assabentant-la del brillant resultat dels meus exàmens.

GABRIEL FLAQUER

25. La més bona obra que he fet durant la setmana ha estat el donar algunes pessetes pels nois famolencs de la meua estimada Catalunya.

Calonge LLUÍS POLLÍ

26. Crec he fet molt bona obra en recomanar a algunes de mes amiguetes LA MAINADA, jardí de les més escollides flors de l'ensenyança.

TERESINA MOLLET
(12 anys)

27. El divendres, en sortir de casa per a anar a comprar
- En Patufet*
- , vegí un pobre que demanava almoina i vaig donar-li els quinze cèntims.

JOSEP ALSINA MENAÇANCH

28. En sortir de casa, he recollit de l'acera una pela de taronja perquè cap persona hi rellesqués i prengués mal.

Figueres

RAMÓN VENTURA

29. He llegit LA MAINADA, i m'ha agradat molt. Certament dóna goig un periòdic que faci sentir tanta afecció a les lletres.

Sallent

JOAN PASTALLÉ

30. He comprat LA MAINADA per a aprendre el català i l'he deixada llegir a un nen pobre que no tenia diners per a comprar-la.

Calonge

JOSEP BAS

31. Després de les hores escolars, he treballat per a ajudar als meus pares, que són obrers suro-tapers.

Calonge

JOAN FONT

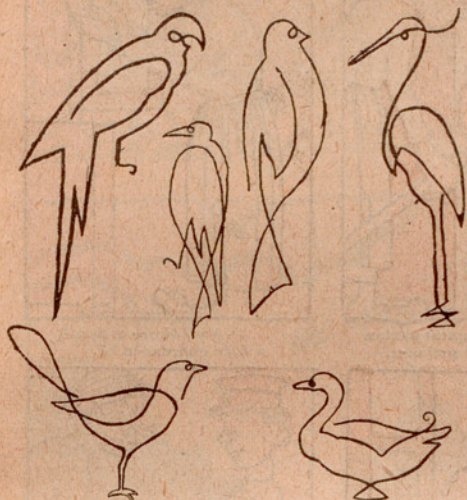
Recordem que les respostes a aquest Concurs no poden excedir de VINT-I-CINC paraules. Queden, doncs, fora de concurs, les que sobrepassen d'aquella extensió. — N. DE LA R.

— Veiam si saps en què s'assemblen un sabater i una pianola.

— Oh!

— En què la pianola toca sola, i el sabater també!

Un dels nostres més enginyosos col·laboradors infantils ens ha enviat aquests ocells, fets d'un sol traç de ploma. Com hom pot veure, estan força bé; i els proposem a tots els lectors de LA MAINADA per a que exercitin el pols i avessin la mà a fer belles línies.

Posariem aquí el nom de l'autor; però per a nosaltres és un inconvenient ço que per altres és la més gran recomanació. El noi dibuixant, que sols té dotze anys, és nebot del nostre Director... I...

ENDEVINALLES

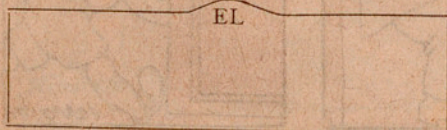
LOGOGRIF NUMÉRIC, per LL. FARRÉS

1	2	3	4	5	6	Nom d'home
3	4	3	2			Pronom
1	4	5				Extracte vegetal
1	2					Part del cos
3						Consonant

AMBIDEXTRE, per LLUÍS S. LL.

o	o	o	Animal
o	o	o	Vegetal
o	o	o	Els ocells en tenen

JEROGLÍFIC COMPRIMIT, per M.ª ALSÓ

JEROGLÍFIC, per P. MARTÍ

M C M X X I

M C M X X I

NOTA

M A L L O R C A

ROSA

E

IX

X A R A D A, per MARTÍ DUATIS

Animal és la *primera*,
la *segona* negació,
una vocal la *tercera*
i el *total* embarcació.

C O M B L E S, per PERE SOLER

- I Quin és el comble d'un jardiner?
- II I el d'un campaner?
- III I el d'un periodista?
- IV I el d'un manyà?

Els deu primers endevinaires que enviïn totes les solucions exactes, seran premiats amb llibres.

Solucions a les endevinalles

del número anterior

Al logogrif numéric: Petronila.

A la endevinalla: El be.

Al jeroglífic comprimit: Després de un any en ve un altre.

A la conversa: Moncada.

A la targeta: Frederic Soler (Pitarra)

Els eixerits endevinaires

Han endevinat totes les solucions a les endevinalles publicades en el **número 2**, els minyons Joan Viñals i J. Soler, els quals poden passar a recollir els llibres oferts.

Han endevinat part de les esmentades solucions, els minyons i minyones:

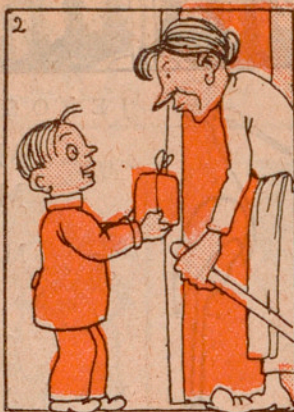
Francisco Foc. — E. Navarro. — Leonor Jimenez. — Alfons Trigo. — Joan Vacher. — Ramon Alborch. — Vila i Marrugat. — F. Fajula. — Vicents Ferré.

A. Artís, imp. — Vich, 16 : Tel. G. 1471 : Barcelona

EL FILL DE LA DISPESERA O UN LLAMINER DE PRIMERA

— Me'n vaig a comprar bombons.
— Està bé, senyor Canons.

— Vinc a dur aquest paquet
que ha comprat el senyoret.

— Aquí dintre el ficaré,
a fi de guardar-lo bé.

— Ara que tots han marxat,
me'n menjaré un bon grapat.

— Potser es conceixerà,
que quasi no en queda ja.

— De part del senyor Canons,
aquí porto aquests bombons.

— Caram! ¿Què devia ser
el que m'he menjat primer?

— ¿Qui dimontri m'ha tocat
la purga que jo he comprat?

— Ai Sant Pau i Sant Francesc!
Ara sí que estic ben fresc!